

Informatieveiligheidscomité
Kamer sociale zekerheid en gezondheid

IVC/KSZG/25/374

BERAADSLAGING NR. 25/202 VAN 7 OKTOBER 2025 OVER DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSGEGEVENS VAN OVERLEDEN INWONERS VAN HET VLAAMS GEWEST DOOR DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID AAN HET VLAAMS DEPARTEMENT ZORG IN HET KADER VAN HET PROJECT “DIGITALE AANGIFTE OVERLIJDEN” VOOR HET VERVOLLEDIGEN VAN DE STATISTIEKEN INZAKE STERFTE

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15;

Gelet op de aanvraag van het Vlaams Departement Zorg;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het project “digitale aangifte overlijden” beoogt de vereenvoudiging van het proces van uitwisseling van informatie naar aanleiding van het overlijden van een persoon. De arts die het overlijden vaststelt, doet dit vooralsnog met een formulier op papier. Voortaan zou echter gebruik worden gemaakt van een specifiek platform voor digitale verwerking, met een maximaal hergebruik van de beschikbare informatie en een vlotte uitwisseling ervan tussen de verschillende actoren (zoals de artsen, de uitvaartondernemers, de lokale besturen en het Vlaams Departement Zorg). Het systeem wordt nader geregeld in het decreet van 14 juli 2025 *over het platform voor overlijdensadministratie* (het platform voor overlijdensadministratie wordt ontwikkeld en beheerd door het Vlaams Datanutsbedrijf Athumi, opgericht met toepassing van het decreet van 2 december 2022).
2. Het Vlaams Departement Zorg wil in het hogervermeld kader gebruik maken van informatie uit het netwerk van de sociale zekerheid, zoals opgenomen in het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Het gaat om de volgende persoonsgegevens, per persoon die overleden is in het Vlaams Gewest of zijn ouders (de betrokkenen worden aangeduid met een uniek dossiernummer en dus niet met hun identificatienummer van de sociale zekerheid): de hoedanigheid van de betrokken persoon (overledene / moeder of oudste ouder / vader of jongste ouder), het onderwijsniveau, de aanduiding student of leerling, de socio-economische positie, de werknemersklasse en het

beroep als zelfstandige. Het Vlaams Gewest kent jaarlijks ongeveer 60.000 overlijdens. De informatie wordt ter beschikking gesteld per kwartaal.

3. De verwerking van persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, opgericht met toepassing van artikel 5 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, geschiedt als volgt.
 - (1) De lokale besturen plaatsen maandelijks via het platform “digitale aangifte overlijden” op een SFTP-server (“*Secure File Transfer Protocol*”, een methode om bestanden op een veilige wijze uit te wisselen) van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een bestand met de volgende informatie van elke overledene en diens beide ouders: het identificatienummer van de sociale zekerheid, het uniek dossiernummer (waaruit enkel jaar en maand van overlijden blijken) en de hoedanigheid van de betrokkene.
 - (2) Elk kwartaal voegt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid per betrokkene (overledene / moeder of oudste ouder / vader of jongste ouder) het onderwijsniveau, de aanduiding student of leerling, de socio-economische positie, de werknemersklasse en het beroep als zelfstandige toe (zoals gekend in het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming) en verwijdert ze elk identificatienummer van de sociale zekerheid (elke persoon wordt aangeduid met een uniek dossiernummer en een hoedanigheid).
 - (3) Het Vlaams Departement Zorg haalt de bestanden op uit de folder van de SFTP-server van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en beschikt aldus per betrokken persoon over de volgende informatie¹: het uniek dossiernummer (een uniek volgnummer waarin jaar en maand van overlijden van de referentiepersoon vervat zijn), de hoedanigheid, het onderwijsniveau, de aanduiding student of leerling, de socio-economische positie, de werknemersklasse en het beroep als zelfstandige.
4. Het Vlaams Departement Zorg rechtvaardigt de verwerking van persoonsgegevens met een verwijzing naar artikel 6, 1, eerste lid, c), van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*. De verwerking van persoonsgegevens is volgens het Vlaams Departement Zorg rechtmatig in die zin dat ze voor de organisatie noodzakelijk is om te voldoen aan een door de regelgeving opgelegde verplichting die op haar als verwerkingsverantwoordelijke rust (ze verwijst daarbij naar het koninklijk besluit van 17 juni 1999 *waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven*²).

¹ Voor elke variabele wordt de laatst beschikbare waarde meegedeeld. Wat betreft de socio-economische positie: als de laatst beschikbare waarde 34, 35, 351 of 352 is – dat wil zeggen pensioentrekkende zonder werk, persoon in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (het vroegere brugpensioen) of persoon in het stelsel van terbeschikkingstelling vóór het pensioen – wordt ook de vorige beschikbare waarde ter beschikking gesteld.

² Het gemeentebestuur zendt in geval van overlijden bepaalde stroken van de toepasselijke formulieren naar de verantwoordelijke artsen-ambtenaren van de gemeenschappen (onder meer informatie uit de strook D, over de opleiding, de beroepstoestand en de sociale staat). De gemeenschappen bezorgen de informatie aan het Belgisch statistiekbureau Statbel, dat een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken opstelt.

5. De organisatie vraagt om persoonsgegevens van de overleden personen en hun ouders. Het informatieveiligheidscomité gaat er echter van uit dat de informatie van de overledene volstaat indien deze minstens één jaar was (*naar analogie met het formulier IIIC gevoegd bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999, het statistisch formulier voor het overlijden van een persoon van één jaar of ouder*) en de informatie van de ouders van de overledene enkel nodig is indien deze jonger dan één jaar was of doodgeboren werd (*naar analogie met het formulier IIID gevoegd bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999, het statistisch formulier voor het overlijden van een kind jonger dan één jaar of een doodgeboren kind*). In de strook D van de vermelde formulieren IIIC³ en IIID⁴ wordt onder meer gepeild naar de opleiding, de beroepstoestand en de sociale staat (respectievelijk van de overledene zelf en diens ouders).
6. Binnen het Vlaams Departement Zorg zijn de persoonsgegevens enkel toegankelijk voor een beperkt aantal medewerkers van de dienst Beleidsinformatie en Data, met de functie van arts-ambtenaar of teamverantwoordelijke codeurs, uitsluitend voor het verwerken en analyseren van de informatie in het kader van de jaarlijkse creatie van de Vlaamse overlijdensstatistieken. De informatie wordt vervolgens overgemaakt aan het Belgisch statistiekbureau Statbel, met het oog op de uitvoering van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 *waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven*⁵. De medewerkers van het Vlaams Departement Zorg en het Belgisch statistiekbureau Statbel zijn allemaal gehouden tot vertrouwelijkheid bij het uitvoeren van hun opdrachten.
7. De organisatie heeft een functionaris voor gegevensbescherming aangeduid, overeenkomstig artikel 37 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (de functionaris voor gegevensbescherming verschaft informatie en advies over de verplichtingen die voortvloeien uit de regelgeving met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens en ziet toe op de naleving van diezelfde regelgeving en van het binnen de organisatie geldend beleid inzake de bescherming van persoonsgegevens). Voorts heeft ze het evaluatieformulier inzake de informatieveiligheid op een gepaste wijze ingevuld.

³ De overige stroken van het formulier IIIC betreffen de identiteit van de overledene, de aard van het overlijden, de doodsoorzaak, de plaats, de datum en het tijdstip van het overlijden,... De medische informatie van strook C wordt ingevuld en onder gesloten omslag geplaatst door de arts. Enkel de verantwoordelijke arts-ambtenaar van de gemeenschap is gemachtigd om strook C te openen en te verwerken.

⁴ De overige stroken van het formulier IIID betreffen de identiteit van de overledene en zijn ouders, de geboorte, de aard van het overlijden, de doodsoorzaak, de plaats, de datum en het tijdstip van het overlijden,... De medische informatie van strook C wordt ingevuld en onder gesloten omslag geplaatst door de arts. Enkel de verantwoordelijke arts-ambtenaar van de gemeenschap is gemachtigd om strook C te openen en te verwerken.

⁵ Overeenkomstig deze regelgeving zenden de verantwoordelijke artsen-ambtenaren van de gemeenschappen (onder wie deze van het Vlaams Departement Zorg) de gecontroleerde informatie van de strook D van de formulieren naar het Belgisch statistiekbureau Statbel, uiterlijk op 31 juli van het jaar dat volgt op datgene waarop de informatie betrekking heeft.

8. Het Vlaams Departement Zorg vraagt om een beraadslaging van onbepaalde duur, zolang het volgens de toepasselijke regelgeving instaat voor het verzamelen van persoonsgegevens met het oog op het vervolledigen van de statistieken inzake sterfte en de persoonsgegevens beschikbaar zijn in het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming. De mededeling van de hogervermelde persoonsgegevens (steeds zonder het identificatienummer van de sociale zekerheid van de betrokken overledenen of hun ouders) vindt elk kwartaal plaats. Het informatieveiligheidscomité beschikt vooralsnog niet over een afdoende gemotiveerde termijn voor het bijhouden van de persoonsgegevens en stelt die dus (voorlopig) vast op vijf jaar. De persoonsgegevens worden verder meegedeeld aan het Belgisch statistiekbureau Statbel, voor het opmaken van de jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken.

B. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

9. Volgens de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van Sociale Zekerheid* verzamelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid persoonsgegevens bij de instellingen van sociale zekerheid, slaat ze op, voegt ze samen en deelt ze mee aan personen die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming (artikel 5) en vergt elke mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of een andere instelling van sociale zekerheid een beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité (artikel 15). Het informatieveiligheidscomité is derhalve bevoegd om zich uit te spreken over de hogervermelde mededeling van persoonsgegevens.

Rechtmatigheid van de verwerking

10. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de daarin uitdrukkelijk vermelde voorwaarden is vervuld. De mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Vlaams Departement Zorg is rechtmatig in die zin dat ze voor de organisatie noodzakelijk is om te voldoen aan een door de regelgeving opgelegde verplichting die op de organisatie als verwerkingsverantwoordelijke rust, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, c).

11. De verwerking van persoonsgegevens kadert in de uitvoering van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 *waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven*. Volgens deze regelgeving maakt het Belgisch statistiekbureau Statbel jaarlijkse een statistiek van de overlijdensoorzaken op, aan de hand van de inlichtingen die worden verzameld door middel van bepaalde formulieren (de hogervermelde modellen IIIC en IIID), die de gemeenten overhandigen aan elke persoon die zich aanmeldt om aangifte te doen van een overlijden dat zich op hun grondgebied heeft voorgedaan (de bevoegde arts vult daarbij de stroken A, B en C in en ondertekent het formulier, dat vervolgens zonder uitstel door de aangever aan het gemeentebestuur van de plaats van overlijden wordt afgegeven).
12. Het gemeentebestuur van de plaats van overlijden staat voorts in voor het invullen van de strook D (met de hulp van de aangever) en zendt die naar de verantwoordelijke artsen-ambtenaren van de gemeenschappen vóór de 20ste van de maand volgend op de maand van het overlijden. De verantwoordelijke artsen-ambtenaren van de gemeenschappen zenden de gecontroleerde informatie van de strook D naar het Belgisch statistiekbureau Statbel, uiterlijk op 31 juli van het jaar dat volgt op datgene waarop de informatie betrekking heeft. Het Vlaams Departement Zorg is aldus bevoegd voor het verzamelen en analyseren van de informatie over sterfte en doodsoorzaken binnen de Vlaamse Gemeenschap (het publiceert de resultaten dienaangaande op zijn website) en het doorsturen van die informatie in het kader van de creatie van de nationale statistiek van de overlijdensoorzaken.
13. Voorts kan worden verwezen naar het decreet van 14 juli 2025 *over het platform voor overlijdensadministratie*. Dat platform voor overlijdensadministratie, ontwikkeld en beheerd door het Vlaams Datanutsbedrijf Athumi, beschikt onder meer over een toepassing voor het ontsluiten en ontvangen van de informatie die noodzakelijk is voor het opstellen van de overlijdensstatistieken, waaronder de gepseudonimiseerde persoonsgegevens vermeld op de D-strook van de modellen IIIC en IIID. De opleiding, de beroepstoestand en de sociale staat van de overleden persoon of zijn ouders kunnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid worden opgehaald, uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, opgericht met toepassing van artikel 5 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

14. Volgens de hogervermelde Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 worden persoonsgegevens verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en worden ze niet verder verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (*doelbinding*), zijn ze toereikend en ter zake dienend en beperkt tot het noodzakelijke voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (*minimale gegevensverwerking*), worden ze zo bewaard dat de betrokkenen niet langer dan noodzakelijk te identificeren zijn (*opslagbeperking*) en worden ze met technische of organisatorische maatregelen zodanig verwerkt dat een passende beveiliging gewaarborgd is en dat ze beschermd zijn tegen onder meer ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (*integriteit en vertrouwelijkheid*).

Doelbinding

15. De verwerking van de persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het vervullen van de sterftegegevens (op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap). De informatie wordt aangewend voor het statistisch in kaart brengen van de sterfte en de doodsoorzaken in Vlaanderen en het analyseren en opvolgen van gezondheidstrends zodat dienaangaande beleidsmatig kan worden gereageerd of preventief kan worden ingegrepen. Het koninklijk besluit van 17 juni 1999 *waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven* legt de verplichting op om de informatie over te maken aan het Belgisch statistiekbureau Statbel in het kader van de Nationale Statistiek van de Doodsoorzaken.

Minimale gegevensverwerking

16. De persoonsgegevens worden ter beschikking gesteld bij het overlijden van een persoon op het grondgebied van het Vlaams Gewest. Naargelang het geval gaat het om persoonsgegevens van de overleden persoon (*conform het formulier IIIC gevoegd bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999, het statistisch formulier voor het overlijden van een persoon van één jaar of ouder*) of diens ouders werd (*conform het formulier IIID gevoegd bij het koninklijk besluit van 17 juni 1999, het statistisch formulier voor het overlijden van een kind jonger dan één jaar of een doodgeboren kind*). Elke betrokkene wordt aangeduid met een uniek dossiernummer van het platform “digitale aangifte overlijden”. Daaruit kunnen uitsluitend het jaar en de maand van overlijden worden afgeleid. Het identificatienummer van de sociale zekerheid wordt niet ter beschikking gesteld.
17. Behalve het uniek dossiernummer deelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid enkel de volgende persoonsgegevens mee aan het Vlaams Departement Zorg: de hoedanigheid van de betrokkene (hetzij overledene, hetzij moeder of oudste ouder, hetzij vader of jongste ouder), het onderwijsniveau, de aanduiding student of leerling, de socio-economische positie, de werknemersklasse en het beroep als zelfstandige toe. Het gaat om informatie die de organisatie voorheen reeds ontving door middel van de voormelde formulieren IIIC en IIID (strook D, met onder meer de opleiding, de beroepstoestand en de sociale staat van de betrokkenen) maar voortaan op een efficiëntere wijze zou ontvangen via het Vlaams platform voor digitale verwerking (uit de administratieve bronnen, zoals het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming).
18. Het Vlaams Departement Zorg verbindt er zich contractueel toe om alle mogelijke middelen in te zetten om te vermijden dat de identiteit van de betrokken personen zou worden achterhaald. Het is de organisatie in elk geval verboden om handelingen te stellen die ertoe strekken om de vanwege de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid ontvangen gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens. De informatie mag als dusdanig enkel verder ter beschikking worden gesteld van het Belgisch statistiekbureau Statbel, voor de creatie van de Nationale Statistiek van de Doodsoorzaken, overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 17 juni 1999 *waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven*.

Opslagbeperking

19. Het Vlaams Departement Zorg wil de persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gedurende een langere periode kunnen bewaren met het oog op het creëren van statistieken over diverse generaties heen (de informatie uit het netwerk van de sociale zekerheid moet immers de mogelijkheid bieden om evoluties in de gezondheid en gezondheidstrends te observeren). De organisatie liet tot nu toe evenwel geen voldoende gerechtvaardigde periode voor het bewaren van de persoonsgegevens aan het informatieveiligheidscomité weten. Die periode wordt derhalve (voorlopig) vastgelegd op vijf jaar. Het informatieveiligheidscomité kan ze echter verlengen op vraag van het Vlaams Departement Zorg voor zover dat daartoe een duidelijke verklaring biedt.

Integriteit en vertrouwelijkheid

20. Bij de verwerking van de hogervermelde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming houdt het Vlaams Departement Zorg onverkort rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en iedere andere bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Om deze redenen, besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens van overleden inwoners van het Vlaams Gewest door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Vlaams Departement Zorg in het kader van het project “digitale aangifte overlijden” voor het vervolledigen van de statistieken inzake sterfte, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid.

Deze beraadslaging treedt in werking op 22 oktober 2025.

Michel DENEYER
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38, 1000 Brussel.
--